

РЕШЕНИЕ

№ 1527

гр. София, 08.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 17.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **2986** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл. 203 и следващите от АПК във връзка с чл.1 от ЗОДОВ.

Съдът е сезиран с осъдителен иск, предявен с искова молба от Д. П. М. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], подадена чрез упълномощен адвокат Д. срещу Столична дирекция на вътрешните работи, с цена на иска по 1000 лв. общо 2000 (две хиляди) лева за неимуществени вреди, поради отмяната на заповеди за задържането на ищеца с рег. №229зз-2265/16.08.2019г. и № 229зз-456/12.11.2020г., които заповеди, видно от представените съдебни решения за отмяната им, са издадени от полицейски органи на 05 РУ СДВР и от „Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" при СДВР, ведно със законната лихва до окончателното плащане на обезщетението, както и присъждането на разноски за адвокатско възнаграждение в полза на адвоката по чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, в съответствие с представеното пълномощно- на лист 7 от делото.

За отмяната на заповедите за задържане на ищеца са представени съдебни решения №173021/22.07.2019г., постановено по нахд № 3458/2019г. на СРС, влязло в сила 21.08.2019г. и Решение от 12.11.2020г. по нахд № 13931/2019г. влязло в сила на 28.11.2020г.

В исковата молба са изложени съображения от мотивите на съдебните решения, обосновавали отмяната на заповедите, като и в двата случая съдебните състави са посочили съответно, че незаконосъобразната заповед е засегнала прекомерно и

ненужно правото на свободно придвижване, защитено от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съответно правата на ищеца са засегнати в по-голяма степен от необходимото. Видно от обстоятелствата в първото съдебно решение, на 17.02.2019г. между 13:20 часа и 18:00 часа, ищецът е бил задържан от полицейски органи при 05 РУ- СДВР в помещение за временно задържане на същото управление, на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР , а като фактическо основание за издаването на първата заповед за задържане било посочено "във връзка с ЗМ 255". Второто задържане на ищеца е осъществено на 16.08.2019г. също от органи при 05 РУ - СДВР, като заповедта била издадена от орган при С. - СДВР.

По основателността на иска ищецът претендира, че всички елементи за ангажирането на отговорността на държавата за вреди са налице . Незаконосъобразността на двете заповеди за задържане до 24 часа била установена с решенията на съда . В исковата молба адв. Д. се е позовала на практика на Съда по правата на човека и конкретно Решение от 28.04.2016г. по делото Ж. и Т. срещу Л., конкретно т. 109 от решението: "109.Съдът по-нататък отбелязва, че член 5, ал.1 може да се приложи към лишавания от свобода с много кратка продължителност, където жалбоподателите са спрени за претърсване за период, ненадвишшаващ 30 минути или където продължителността на времето, през което жалбоподателят е държан в полицейско управление, не надхвърля четиридесет и пет минути."

Също така адв. Д. поддържа, че нарушаването на правото на свободно придвижване било обвързано с обезщетение. По цитираното дело ЕСПЧ присъдил обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 2000 лева за период от 5 часа неправомерно задържан от страна на властите.

Нарушаването на правото му на свободно придвижване било обвързано с право на обезщетение, ищецът М. претендира, че е претърпял негативни емоции, изразяващи се в страх, несигурност, чувство на безсилие пред злоупотребата с полицейски правомощия; усещане, че е станал жертва на полицейски произвол и че е специално нарочен като обект на системно следене; отслабване на доверието му в изпълнителната власт, както и разочарование от работата на правоприлагащите органи, които по дефиниция били длъжни да му гарантират сигурност, а не да му я отнемат.

В допълнителна молба от 21.12.2022г. ищецът чрез адв. Д. посочва, че претендира вреди от фактическо лишаване от свобода, продължило няколко часа на 17-ти февруари и на 16-ти август 2019г. признато за незаконно от СРС на основание отменените заповеди за задържане, оценява вредите на 1000 (хиляда) лева за всяко задържане, общо 2000лв.. Счита, че централен елемент по делото е именно натрупването на вредите от повтарящите се незаконни задържания и кумулативният ефект от двете заповеди. Това била причината да не подава отделни иски молби веднага след признаването на всяка заповед за задържане за незаконна. Значението на кумулативния ефект на вредите било изтъквано в съдебната практика на Върховния административен съд , конкретно се позовава на на Решение № 1379/03.02.2021г. по адм.д.14616/2019г. на ВАС и на Решение № 3294/07.03.2019г. по адм.д. 10450/2017г. на ВАС.

Относно кумулирането на задържания на ищеца в исковия период, в тази молба адв. Д. изтъква следното: за период от 6 месеца , ищецът бе задържан 3 пъти- лишаван от свобода от органите на СДВР със заповеди за обжалване, предоставени на адвоката (молбата от 21.12.2022г.). за системност на задържанията, се позовава и на трето

съдебно дело-Заповед № 227зз-3460, издадена от 03 РУ -СДВР, която не е отменена като неоснователна и за която не претендира обезщетение. За тази заповед се представя Решение № 1235/26.02.2021г. по адм.д. 11 930/2020г. на АССГ, с което първоинстанционното решение е отменено и делото върнато за ново разглеждане по жалбата на ищеца срещу Заповед за задържане № 227зз-3460/17.08.2019г., издадена от полицейски орган при 03 РУ СДВР.

В писмена защита по делото от страна на ищеца чрез адв. Д. се поддържа, че задържането на ищеца сутринта на 16.08.2019г., предмет на н.а.х.д. 13931/2019г. по описа на СРС, 114-ти състав, е продължило не повече от два часа, тъй като в докладната записка на полицаите, извършили задържането, е посочено, че за периода между 09:00ч. и 12:00ч.са били назначени като екип за периодичен обход- л.37 от посоченото дело, а в заповедта за задържане е отбелязан час на съставянето ѝ 10:05ч. на гърба на заповедта . е отбелязан час, в който лицето е освободено - 11:10ч. - л.39 от делото. От тези данни извежда, че ищецът е бил спрян за проверка не по-рано от 09:00ч. и не по-късно от 10:05ч. като технологичното време на придвижване от мястото на задържане до сградата на РПУ не се отразявало в заповедта за задържане. Това време също е период от време, през който свободата на придвижване на ищеца е отнета.

Продължителността на задържане на ищеца на 17.02.2019г. била установена от наказателния съдия в решението по н.а.х.д.3458/2019г. по описа на СРС. Уточнено е, че датите, от които тече лихва за забава върху претендирания размер на обезщетението са : за вредите, причинени от заповед за задържане № 229зз-456 от 17.02.2019г. - от 21.08.2019г. до окончателното плащане на сумата и за вреди, причинени от незаконна заповед за задържане № 229з-2265/16.08.2019г. - от 12.11.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

Относно презумпцията за морални вреди от полицейското задържане, която се претендира с исковата молба, в писмената защита от 17.02.2022г. адв. Д. в последната писмена защита се позовава на съдебна практика: Решение № 6523/02.05.2019г. по адм.д. 13945/2017г. на ВАС- "самото ограничаване на правото на придвижване е причинило стерс, неудобства и психическо напрежение" на ищеца;Решение № 2011/02.03.2022г. по адм.д. 7934/2021г.на ВАС "неимуществените вреди трябва действително да са настъпили и да се дължат от ищеца, освен ако житейският опит сочи, че всеки нормален човек би изпитвал морално състрадание при конкретните обстоятелства... Налице са твърдените неимуществени вреди. Не е необходимо да се представят нарочни доказателства, за да се направи извод, че необоснованото призоваване на лице от органите на МВР е свързано с дискомфорт, неприятни усещания, емоционален стрес, страх от необоснована репресия."; решение № 166/18.10.2016г. по гр.д.1642/2016г. на ВКС, III ГО по ЗОДОВ- "по естествена човешка логика (без необходимост от представяне на други доказателства) следва, че са причинени вреди, които следва да бъдат обезщетени...[С]ъбраните в процес като този доказателства/досежно търпените от пострадалия неимуществени вреди/могат да бъдат преценявани единствено в контекста на това - дали се дължи обезщетение.Отделно от това - по делото са и събрани доказателства /гласни/ досежно същото /процесното;релевантното/ обстоятелство"; Решение № 266357/03.11.2021г. по гр.д.3839/2017г.на СГС, ГО I-12 с-в по ЗОДОВ-"Принципно - във всички случаи /винаги/когато са налице предпоставките по чл.2 ЗОДОВ пострадалото лице/обвиняемият, подсъдимият/ има право на обезщетение/във всички хипотези на

цитирания законво текст - наличието на претърпени неимуществени вреди следва да се презумира/". ; Решение № 2075/11.05.2010г. по гр.д. 8396/2009г. на СГС- "Принципно във всички случаи, когато са налице предпоставките по чл.2 от ЗОДОВ пострадалото лице има право на обезщетение, при наличие на която и да било хипотеза от цитирания законов текст следва да се презумира, че дадено лице е претърпяло неимуществени вреди- самото наказателно преследване- по естеството си - е дейност, която принципно оказва/презумира се, че оказва/ негативно въздействие върху психиката /евентуално и физиката/ на дадено лице, рефлектира негативно и върху отношенията на обвиняемия с негови близки, приятели , колеги."

Също адв. Д. в писмената защита изтъква, че доказателствената тежест следва да бъде обърната, в казуса по делото се претендирали вреди от държавен орган, счита за приложим по аналогия Закона за съдебната власт, Глава трета"а" - производство по разглеждане на заявления за нарушение на правото на разглеждане на делото в разумен срок, в което не се събирали доказателства за настъпили морални вреди, както и чл.284, ал.5 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, според който текст : "В случаите по ал.1 настъпването на неимуществени вреди [на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3] се предполага до доказване на противното". Адв. Д. счита, че фактическата обстановка не се различавала от тази, дала повод за цитираната съдебна практика - самото спиране, арестуване, забрана да "върви свободно и принудително отвеждане в сградата на РПУ" - веднъж за около 2 часа и втори път за около 5 часа- всеки път причинявало на ищеца страх, притеснение, безсилие и психическо напрежение. Независимо, че в негова полза действала презумпцията за претърпени морални вреди, ищецът осигурил и събирането на гласни доказателства в подкрепа на твърденията му.

По размера на исковите адв. Д. изтъква примери от съдебна практика на ВАС и ВКС и конкретно следните: решение по адм.д. 849/2010г. ВКС - било присъдено обезщетение от 3000лв. за полицейско задържане за срок от 24 часа, удължено до 72 часа; решението по адм.д. 13945/2017г. на ВАС - обезщетение от 1000 лв. за полицейско задържане, продължило около 10 часа; решението по адм.д. 7276/2021г. на ВАС - обезщетение от 1000 лв.за задържане в продължение на пълно денонощие; и по адм.д.7160/2020г. на ВАС - 500лв. за същия период на задържане; по адм.д. 2921/2020г. на ВАС - 4500лв. за същия срок на задържане. Адв. Д. изтъква, че за разлика от цитираните дела ищецът не е прекарал пълно денонощие в РПУ на нито една от процесните дати, но от руга, за разлика от цитираните дела, където лицата били задържани само веднъж, ищецът е отвеждан три пъти в РПУ в рамките на 6 месеца, което доказвало системност, съответно основание за съразмерно на цитираната практика обезщетение.

Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, чрез главен юрисконсулт П., оспори изцяло исковите в писмен отговор и в писмени защиты. Счита, че в конкретния случай е налице само първият елемент от фактическия състав на чл.1, ал.1 ЗОДОВ - незаконосъобразен акт на административен орган, отменен по съответния ред. Изложени са съображения за елементите на иска по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, които следва да бъдат доказанни. Не били представени доказателства за претърпените от ищеца неимуществени вреди и като последица от задържанията., също не били ангажирани доказателства, че претендираните вреди са точно и единствено последица от отменените заповеди. Не се ангажирали и доказателства за фактическите действия, от

които се иска да бъде ангажирана отговорността на държавата., твърденията за неимуществени вреди се явявали голословни., неподкрепени с доказателства. Тъй като неимуществените вреди възниквали в нематериалната сфера на личността на пострадалия, за доказването им не било необходимо само тяхното заявяване, или разказите на някой приближен. Позовава се на приетото в Решение № 480/2012г. от 23.04.2013г.. по гр.д. 85/2012г. на ВКС, 4 гражданско отделение и Решение № 551/2012г. от 06.03.2013г. по гр.д. 203/2012г. на ВКС, 4 гражданско отделение, постановено по реда на чл.290 ГПК според които "причинната връзка е зависимост, при която деянието е предпоставка за настъпването на вредата, а тя е следствие от конкретното действие или бездействие на деликвента. Причинната връзка не се предполага, а трябва да се докаже, както е указано изрично в т.2 на Постановление №7 от 30.12.1959г. на Пленума на ВС на Р България. Пряка причинно следствена връзка е налице, когато деянието е решаващо, вътрешно необходимо, в ялата поредица от явления причината предшества следствието и го поражда, като вредата закономерно произтича от деянието. "

Ответникът също така твърди, че не се засягат личността и достойнството на ищеца до степен, която да обоснове заплащане на обезщетение в размер на 2000 лв. Претендиращият размер счита за завишен, несъответстващ на степента, продължителността и интензитета на увреждането. Този размер би обогатил патримониума на засегнатото лице, в разрез с изискването з-а репарирание на неимуществените вреди по справедливост по чл.52 от Закона за задълженията и договорите ЗЗД).Отбелязва, че смисълът на обезщетение за причинени неимуществени вреди е съразмерното овъзмездяване на пострадалия относно настъпилите в правната му сфера негативни неимуществени последици. Принципът на справедливост, залегнал в чл.52 ЗЗДне е абстрактно понятие, неговата цел е съразмерно обезщетение/овъзмездяване на пострадалия в съответствие с причинените вреди.

Също ответникът е признал своето противоправно поведение на основание твърдението в исковата молба, че процесните полицейски задържания на ищеца са за това, че същият не е могъл да удостовери своята самоличност, като на основание чл.6 от закона за българските документи за самоличност, ищецът М. е следвало да докаже своята самоличност. Вследствие на нарушаване на чл.6 ЗБДС искал да почерпи блага. По тези съображения ответникът счита, че са налице основания за прилагане на чл.5, ал.2 ЗОДОВ, иска от съда да отхвърли изцяло исковата претенция. Оспорва претендираното адвокатско възнаграждение за прекомерност.

Ответникът оспорва претенцията на ищеца, да се цени заповед за задържане №227зз-3460 по описа на 03 РУ - СДВР, на основание, че тази заповед е законосъобразна и влязла в сила, след обжалване от страна на ищеца пред съда. Два различни съдебни състава са стигнали до извод за законосъобразността ѝ. Позовава се на мотивите на решението по н.а.х.д. 3091/2021г. на СРС - 4 стр, от които било видно, че лицето е установено без никакви документи за самоличност. Неоснователно се претендирало системност на задържането, което е обосновано с протиправното поведение на ищеца. Представя и решението по посоченото дело - от 09.03.2022г.

Ответникът чрез юрк. П. претендира на основание чл.78, ал.8 ГПК съдът да присъди юрисконсултско възнаграждение в полза на СДВР, определено в минимален размер. В ход по същество юрк. П. иска то съда да остави исковата молба без уважение по съображенията в писмения отговор, ищецът не успял да обоснове твърдените вреди,

счита за недоказан и претендиращия период на задържане. В заповедта, предмет на оспорване по н.о.х.д. 13931 на СРС, е отбелязан час на задържане, по-голям период на задържане ищецът не е доказал, тези твърдения счита за неоснователни, исковата претенция - за неоснователна и недоказана, претендиращият размер на обезщетението - завишен. При преценка за основателност на иска, съдът да съобрази, че причинените вреди са обичайни такива, характерни за такъв тип задържания. При условията на евентуалност, иска от съда да намали размера на обезщетението. В това съдебно заседание адв. П. посочи, че не прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение. Уточни, че претендира минимално юрисконсултско възнаграждение в полза на СДВР.

ПРОКУРОРЪТ - М. при СГП, представи заключение пред съда за неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Счита, че от писмените доказателства не се установявало, ищецът да е бил задържан за по-голям период от време от посоченото в заповедите за задържане на същия.

По делото са приети представените от страните писмени доказателства, приложено е н.а.х.д.13931/2019г. на СРС. Изслушани са свидетелските показания на майката на ищеца.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, приема от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта:

Предявените по делото искове са за вреди от незаконосъобразни административни актове - Заповеди за задържането на ищеца с рег. №229зз-2265/16.08.2019г. и № 229зз-456/12.11.2020г., следователно, следва да се квалифицира като иск по чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди и е допустим.

Размерът на обезщетението, дължимо от държавата, се определя на основание чл.4 от ЗОДОВ - държавата отговаря за всички вреди, пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните актове.

Видно от данните в съдебните решения, заповедите са издадени от полицейски органи при СДВР, с оглед на което исковата претенция е насочена срещу надлежния ответник по чл.205 АПК.

Искът е процесуално допустим по чл.204, ал.1 АПК, предявен срещу надлежният ответник по чл.205 от същия кодекс.

Правната квалификация на исканията на двете страни за присъждане на разноски, е чл.10 от ЗОДОВ.

По процесуалната легитимация на ответника:

Исковите са предявени срещу Столична дирекция на вътрешните работи, която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Съгласно чл. 205 от АПК исковите за обезщетение за вреди се предявяват срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Длъжностното лице, издало заповедта за задържане в конкретния случай е младши инспектор при 01 РУП- СДВР. Съгласно чл.37, ал.1 от ЗМВР основни структури на МВР са: главните дирекции; областните дирекции; Специализираният отряд за борба с тероризма; Дирекция „Вътрешна

сигурност“; Дирекция „Миграция“; Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“; дирекциите от общата и специализираната администрация; А. на МВР; Медицинският институт на МВР; научноизследователските и научно-приложните институти. Съобразно чл.37,ал.3 от ЗМВР, устройството и дейността на структурите на МВР се уреждат с правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи, а именно Правилникът за устройството и дейността на МВР. В чл.9, ал.2 от Правилникът е посочено, че СДВР има статут на областна дирекция на МВР. Воден от горното и съгласно изискванията на чл. 205 от АПК настоящият състав намира, че искът предявен срещу надлежен ответник.

По основанията на исковете за вреди съдът приема следното:

Установи се по делото, че задържането на ищеца е осъществено със Заповед №229зз-2265/16.08.2019г. и Заповед № 229зз-456/12.11.2020г., издадени от полицейски органи при СДВР, отменени съответно с Решение № 173021/22.07.2019г. по нахд №3458/2019г. на СРС и Решение без номер от дата 12.11.2020г. по нахд 13931/2019г. на СРС.

Така за обстоятелствата, при които ищецът е бил задържан, по делото са събрани като доказателства двете съдебни решения, заповедта за задържането на ищеца на 16.08.2019г., разпитана е майката на ищеца. Други данни освен тези в съдебните решения, за обстоятелствата, като времето, през което ищецът е бил действително задържан, няма.

Видно от Решение № 173021 /22.07.2019г., постановено по нахд 3458/2019г. на СРС „данните за времето на задържането на 17.02.2019г., очевидно цитирани в исквата молба, са че ищецът е бил задържан между **13:20 часа и 18 часа** .

Във второто съдебно решение от 12.11.2020г. по НАХД 13931/2019г. няма констатация за времето, през което ищецът е пребивавал в 05 РПУ – СДВР. Това се установява от заповедта за задържане на 16.08.2019г. - на лист 39 от наказателното дело - от 10:05 часа до 11:10 часа, а като основание за задържането е посочено "установяване на самоличност"., изрично в заповедта е посочено също, че лицето се задържа в помещение за задържане в 05 РУ - СДВР.По преписката е приложено обяснение, съгласно което действително ищецът е бил задържан, понеже не е имал лична карта. Видно от докладна записка, на полицейски орган, на ищеца бил съставен акт за установяване на административно нарушение по чл.6 от ЗБДС.В съставената докладна записка е посочено времето, през което съгласно конкретен акт , полицейските органи са били назначени в конкретен район за обход. Не може да се изведе,конкретно време, в което е установен ищеца без документи за самоличност.

Твърденията на ищеца за фактическо задържане от по-ранен час от посочения в заповедта- и периода преди довеждането му в 05 РУП – СДВР., не се установи. Не се установи времето, през което ищецът е бил задържан в този контекст, тъй Не се оспорва от ответника, посоченото в мотивите а съдебното решение, че на 17.02.2019г., ищецът е бил задържан между 13:20 часа и 18 часа, което се и твърди в исквата молба. Също не се оспорва и второто твърдение в исквата молба, че ищецът е бил задържан на

16.08.2019 г., допълнително уточнено **10:05 часа и 11:10 часа** .

Свидетелката Д. не даде конкретни показания за задържането на ищеца на конкретна дата. Показанията ѝ са общи и заинтересовани, като майка на ищеца и с който живеят в едно домакинство. Изтъква като причина, че ищецът е бил бит, но такова основание не е предявено с исковата молба. Също посочва, че тя винаги е била с него в районното – в един коридор, чувало се отвън как го биели. Съдът не кредитира тези показания като относими към нито едно от задържанятията. Както се обсъди по-горе, според исковата молба ищецът е заведен с автопатрул в 05 РУП, а второто задържане е за съвсем кратък период. Обективно е неясно как свидетелката е могла да бъде в същото РУП и по времето, когато ищецът е бил задържан. Също на въпроси на прокурора, свързани с твърдения на свидетелката за нанесен побой над сина ѝ, дава неточни, разнопосочни отговори. Нейните твърдения относно нарушеното психическо здраве на ищеца, в частност тикове в следствие от нанасян побой от органите на реда, не са подкрепени с убедителни доказателства, като медицински документи. Според свидетелските показания, че ищецът е бил осъждан, видно и от даденото от него обяснение, в което изрично е посочил това обстоятелство - стр.38 от наказателното дело.

Правни изводи на съда:

Предвид изводите за процесуалната допустимост на исковата претенция и предявяването ѝ пред надлежния съд, съдът следва да бъде разгледа и основателността на исканията до съда.

Както се посочи по-горе, основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен акт, включително нищожен или оттеглен (съгласно чл. 204 ал. 3 от АПК), незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, незаконосъобразното действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Налице е и вторият елемент от фактическия състав, а именно вредите да са причинени при или по повод административна дейност. Издаването на Заповед за задържане е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения и упражнена компетентност, законово, предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност.

Задържането по реда на чл. 72, ал. 1, т.1 от ЗМВР е вид принудителна административна мярка, която ограничава основно човешко право– правото

на свободно придвижване. Фактическото задържане на ищеца, видно от отразеното в заповедта, е от 09: 00 часа на 03.09.2015 г. до 16:10 часа на 03.09.2015 г., когато лицето е било освободено от сградата на СРС т.е. общо 7 часа и 10 минути.

По третият и четвъртият елемент от фактическия състав за ангажиране на отговорността на държавата и общините за обезвреда, а именно да са настъпили вреди, в резултат на действието на незаконния административен акт, от незаконосъобразното прилагане на физическа сила и помощни средства (белезници), от което е последвала и телесна повреда и незаконни действия свързани с осуетяването на правото на съдебна защита срещу издадения административен акт чрез неизпълнение на законовите задължения за изпращане на преписката в съда, съдът приема следното:

По силата на чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждащото действие.

Както бе посочено по-горе е изпълнена е първата кумулативна предпоставка по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, тъй като по делото е установено по безспорен начин, че заповед за задържане без номер от 03.09.2015г., издадена от младши инспектор при 01 РУП- СДВР е отменена с влязло в сила съдебно решение и е незаконосъобразна. Ето защо следва да бъде установено по категоричен начин дали претендираните от ищеца неимуществени вреди са настъпили, както и че те са в резултат на незаконосъобразната заповед.

Правни изводи на съда:

С предявения иск се претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди от незаконосъобразно постановените спрямо ищеца две заповеди за задържане на 17.02.2019г. и на 16.08.2019г. на основание чл. 72, ал. 1, т.1 от ЗМВР, като задържането на ищеца няма връзка с наказателни производства, водени срещу ищеца и същият не е имал качеството на участник в такова производство и не се касае за упражнени функции по НПК от полицейските органи. Задържането за срок от 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка (ПАМ), налагана от полицейските органи по см. на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР и при упражняване на нормативно регламентирани административни функции и правомощия. В този смисъл като властнически акт, издаден от административен орган при изпълнение на административна (изпълнителна) дейност, заповедта за задържане на лице по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР представлява акт на длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая по делото е безспорно установено, че във връзка с двете заповеди, правото на ищеца на свободно придвижване е било ограничено, както и, видно от мотивите на съдебните решения за отмяната им, са били извършени всички съпътстващи задържането фактически и правни действия във връзка с изпълнението на заповедта, включително полицейски обиск на задържането лице. Така постановените заповеди за задържането на ищеца са били отменени като незаконосъобразни, предвид на което не е спорно между

страните, че е налице първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника СДВР по предявените искиове с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - издаден незаконосъобразен акт от длъжностно лице на държавата при изпълнение на административната дейност.

Съдът приема за доказано наличието и на другата кумулативно изискуема предпоставка на фактическия състав по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - настъпването на вреда за ищеца - пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния административен акт, по следните съображения:

Както се твърди в исковата молба, самият факт на задържането и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, предполага настъпването на емоционален стрес и психически страдания, като извършените вследствие на незаконосъобразно приложената принудителна административна мярка фактически и правни действия (ограничаване възможността за свободна комуникация и личен обиск), неминуемо водят до унижение, неудобство и притеснение и съответно до претърпени неимуществени вреди. Създадените за времето на задържане дискомфорт и неудобства произтичат вследствие на изпълнението на незаконосъобразна принудителна административна мярка, каквато по своята същност е заповедта за задържане. Съдът приема, че самият факт на задържане и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, предполага настъпването на емоционален стрес, провокиран от поставянето му в изолирана среда, подозрението, че е извършил нарушение, реален страх от последваща репресия и неблагоприятни последици, поради което претендираните неимуществени вреди подлежат на обезщетяване.

Предвид горното, настоящия съдебен състав споделя претендираното от ищеца за доказани вида, характера и интензитета на претърпените от него неимуществени вреди. Действително, в показанията на разпитания по делото свидетел - майка не се съдържат данни за претърпени от ищеца негативни емоционални преживявания, стрес, унижение и др. в следствие на конкретното незаконосъобразното задържане, като са заявени такива по отношение на общото му състояние. Съдът не дава вяра, че свидетелката е присъствала в РУ, но настоящият съдебен състав приема данните на майката за наличието на негативни психологически последици за ищеца, настъпили в следствие на неправомерното му полицейско задържане.

Житейски логично и разумно е да се приеме, че всяко нормално човешко същество би претърпяло стрес, безпокойство и психологически дискомфорт, когато бъде лишено от свобода и правото му на свободно придвиждане бъде отнето, посредством прилагането на незаконосъобразна мярка за полицейско задържане - така Решение от 31.03.2016 г. на Съда по правата на човека по делото "Д. и други срещу България", конкретно т. 84 от него:

"За задържане, което в нарушение на тази разпоредба, може нормално да се презюмира - въпреки че презумпция може да бъде оборена - че причинява душевно страдание на задържаното лице не само докато е лишен от свобода, но и след това. Т. страдание, което не е задължително да достигне до нивото на психологическа травма или разстройство, или има

външни признаци или симптоми, не винаги ще се поддава на външни доказателства, като експертни психиатрични или медицински заключения. Следователно, автоматичният отказ за присъждане на обезщетение на лице, което е било незаконно задържано, само защото не е представило такива доказателства, е прекомерно формалистичен и в нарушение на чл. 5 § 5 от Конвенцията".

Видно от чл. 5 § 5 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, всяко лице, арестувано или лишено от свобода в нарушение на изискванията на този член, се ползва с осигурено от правните процедури право на обезщетение. Задължението на държавата да обезщети ищеца поради незаконното му полицейско задържане на 17.02.2019г. и 16.0.2019г., има за правно основание именно тази разпоредба.

По отношение на третата кумулативно изискуема предпоставка - наличието на причинна връзка между постановените незаконосъобразни заповеди за задържане и настъпилия вредоносен резултат - неимуществените вреди, претендирани от ищеца, също следва да се приеме като безспорно доказана. Неблагоприятната промяна в психическото и емоционалното състояние на ищеца следва да се приеме като пряка и непосредствена вреда - типична и нормално настъпваща последица във връзка с незаконосъобразно наложеното му полицейско задържане.

По изложените съображения, съдът приема за доказани елементите от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ : безспорно в случая е налице незаконосъобразен административен акт - двете заповеди за задържане, отменени по съответния ред, претърпени от ищеца неимуществени вреди и наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия за ищеца вредоносен резултат, въз основа на което двете искиви претенции са доказани по основание.

Относно размера на претендираното обезщетение, съдът намира за обосновани доводите в отговора на ответника и които споделя изцяло: съгласно нормата на чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД е регламентирано общото правило, съгласно което, при репарирание на такъв вид вреди размерът на обезщетението се определя от съда по справедливост. Понятието " справедливост " е морално-етична категория и включва съотношението между деянието и възмездието. Конкретния размер на причинените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване на характера, вида, изражението и времетраенето на претърпените вредни последици, съпоставени с икономическия стандарт в страната към момента на увреждането, така, че обезщетението да не се превръща в средство за неправомерно обогатяване.

Съдът намира, че естеството на отговорността на вреди,у в това число предвиденото за елементите по чл.4, от същия закон за ангажиране на тази отговорност, изключват преценката на законосъобразно поведение, в случая на полицейското задържане на ищеца на 17.08.2019г., оспорено пред съда и признато за законно, като съдът споделя доводите на ответника по този въпрос. Освен това, същото е последващо на процесните две задържания.

Ищецът не посочи период от време, в който е търпял претендираните вреди, с оглед на което и съобразно основанията в исковата молба, само периодите от фактическото задържане до освобождаването му, посочени в заповедите за задържане, следва да бъдат взети предвид.

В настоящия случай, претендираният от ищеца размер на неимуществени вреди по 1000 лв за всяко задържане, съдът намира за завишен. С оглед конкретните данни за неправомерно задържане за период от порядъка на 1 час и 05 минути при задържането на 16.08.2019г. и 4 часа и 40 минути при задържането на 17.02.2019г. и причинените от това неимуществени вреди, съдът възприема за справедливо обезщетение на претърпените неимуществени вреди в размер на 300 лв. за задържането на 16.08.2019г. и в размер на 700 лв. за задържането на 17.02.2019г. в останалата част до пълния предявен размер до 1000 лв. по всеки от исковете, претенцията следва да бъде отхвърлена.

Що се касае до претенцията за лихви, то следва да се присъдят такива. Съгласно уточнението, лихвите се претендират от датите на влизане в сила на съответните съдебни решения за отмяната на двете заповеди за задържане.

по иска за вреди от заповед за задържане № 229зз-456 от 17.02.2019г., решението на съда е влязло в сила на 21.08.2019г., лихви се претендират от тази дата до окончателното изплащане на сумата. Съдът следва да уважи искането върху размер на уважената част от иска - 700лв.

-по иска за вреди от незаконосъобразността на заповед за задържане № 229з-2265/18.08.2019г. - решението на съда е влязло в сила на 12.11.2020г., от тази дата до окончателното плащане на обезщетението се претендират вреди. Съдът следва да уважи искането за присъждане и на лихви върху уважената част от иска за вреди - 300 лв.

Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса, като съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждението за един адвокат, съразмерно уважената част от иска.

Предвид изхода на спора пред настоящата инстанция, при претендиран материален интерес на исковете в размер на 2000 лв., уважена част в размер на 1000 лв. общо, направените от ищеца разноски в процеса са за 20 лв. за държавна такса. Съразмерно на уважената част на исковете, на ищеца следва да се присъди сумата от 10 лв. за разноски.

Съгласно пълномощното на адвоката - лист 7 от делото, адвокатската помощ е безплатна, иска се съдът да присъди разноски по реда на чл.38 от Закона за адвокатурата, директно на адвокат Д.. Видно от чл.7, ал.2 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, се следва по 400 лв. минимално възнаграждение при иск 1000 лв. Следователно, съразмерно, на уважената част, на адвоката следва да се присъдят 400 лв. за възнаграждение.

На основание изложеното и чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София-град,

РЕШИ:

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ да заплати на Д. П. М. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], на основание чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, обезщетение за неимуществени вреди от незаконосъобразни заповеди за задържането на ищеца както следва:

за вреди от заповед за задържане № 2293з-456 от 17.02.2019г., издадена от полицейски орган при 05 РУ - СДВР, отменена със съдебно Решение № 173021/22.07.2019г. на СРС по н.а.х.д. 3458/2019г. на СРС, влязло в сила на 21.08.2019г., обезщетение за неимуществени вреди в размер на 700 (седемстотин) лева, ведно със законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 21.08.2019г. до окончателното плащане на обезщетението, и ОТХВЪРЛЯ исковата претенция за вреди от същата заповед до пълния предявен размер от 1000 (хиляда) лева и лихви от същата дата. .

- за вреди от заповед за задържане № 2293з-2265 от 16.08.2019г., издадена от полицейски орган при Специализирани полицейски сили за опазване на общественя ред" при СДВР, отменена със съдебно решение от 12.11.2020г. на СРС по н.а.х.д. 13 931/2019г. на СРС, влязло в сила на 28.11.2020г., обезщетение за неимуществени вреди в размер на 300 (триста) лева, ведно със законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 28.11.2020г. до окончателното плащане на обезщетението. и ОТХВЪРЛЯ исковата претенция за вреди от същата заповед до пълния предявен размер от 1000 (хиляда) лева и лихви от същата дата.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ да заплати на Д. П. М. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], сумата от 10 (десет) лева за разноси.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ да заплати на адвокат Н. О. Д. от Софийска адвокатска колегия, сумата от 400 (четиристотин) лева за адвокатско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: